

KONTINENSEK TÁJFÖLDRAJZA 2.

GEOGRÁFUS MESTERSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

Miskolc, 2022

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Tantárgytematika (óraóra lebontva)
3. Minta zárthelyi
4. Vizsgakérdések
5. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Kontinensek tájféldrajza 2. Tárgyfelelős: Siskáné Dr. Szilasi Beáta, egyetemi docens	Tantárgy kódja: MFKST730001 Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz-Geoinformatika Intézet Tantárgyelem: kötelező
Javasolt félév: 3.	Előfeltételek: MFKST720001
Óraszám/hét (ea+gyak): 3+1	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás és vizsga
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja hogy a hallgatókat megismertesse az Európán kívüli világgal és a földrészek társadalomföldrajzi jellegzetességeivel. A hallgatók ismerik a természet- és társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseit, az ezekre vonatkozó elméleteket, melyek segítségével képesek lesznek megérteni korábbi évszázadok és napjaink gazdasági, társadalmi változásait, a természeti-, társadalmi- és gazdasági tényezők rendszerszemléletű kölcsönhatási viszonyait a tanulmányozott kontinensek, térségek, országok viszonylatában. A tanév során kontinensenként csoportosítva részletesen bemutatásra kerül az országok/országcsoportok népessége, gazdasága, általános társadalomföldrajzi jellegzetességei, valamint a világban elfoglalt jelentőségük. Külön figyelmet szentelünk az egyes országos sajátosságaira és olyan egyediségeire, mely eltér a vele azonos földrajzi környezetben lévő országok jellemzőitől.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a földrajztudomány általános és specifikus jellemzőit, belső törvényszerűségeit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon szakterületekhez. Ismeri a földrajz vizsgálható folyamatait, rendszereit, tudományos problémáit, erről széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik. Ismeri a természet- és társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseit, az ezekre vonatkozó elméleteket. képesség: Képes a földrajztudomány ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analizésére, az átfogó és speciális összefüggések szintetizálására és azok értékelésére, a földrajztudományi elméletek, elvek kritikus szemléletű bírálatára a változó természeti és társadalmi környezet tükrében. Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosítani speciális szakmai problémákat, feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati háttérrel. Képes a földrajztudomány egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni. attitűd: Törekszik a földrajzi szférákban lejátszódó folyamatok minél szélesebb körű megismerésére, szintetizálására. Törekszik arra, hogy a geográfia területén tudását folyamatosan továbbfejlessze. autonómia és felelősség: Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.</p> <p>Tantárgy tematikus leírása: A kontinensek általános társadalomföldrajzi jellemzése, majd nagytájainak részletes környezetföldrajzi (hangsúlyozottan társadalomföldrajzi) ismertetése. A társadalmi, gazdasági, természeti tényezők elemzése, értékelése, valamint ezek térbeli összefüggéseinek, kölcsönhatásainak bemutatása.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ázsia. Általános társadalomföldrajzi jellemzés. 2. Ázsia nagytájainak népességföldrajzi, gazdaság, politikaföldrajzi jellemzése. 3. Délnyugat-Ázsia; Közép-Ázsia; Dél-Ázsia. 4. Belső-és Kelet-Ázsia; Délkelet-Ázsia. 5. Ausztrália, Óceánia, Antarktisz. 	

6. Afrika. Általános társadalomföldrajzi jellemzés
7. Afrika történeti-, népesség- és gazdaságföldrajzi sajátosságai.
8. Dél-Afrika, Szigetek Kelet-Afrika.
9. Északkelet-Afrika. Egyenlítői-Afrika; Felső-Guinea partvidék államai.
10. Szudán; Szahara; Atlasz-vidék.
11. Amerika. Általános társadalomföldrajzi jellemzés. USA.
12. Kanada; Grönland; Mexikó.; Közép-Amerika; Szigetek.
13. Latin-Amerika; Dél-Amerika országai.
14. A félév során elsajátított ismeretek összegzése.

Oktatási módszerek:

A tárgy gyakorlati óráin az egyes kontinensek nagytájainak társadalomföldrajzi témájú tematikus térképeinek elemzésére kerül sor, ami elősegíti a társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseinek, az ezekre vonatkozó elméleteknek a megértését.

Félévközi számonkérés módja:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az aláírás megszerzésének feltétele. A maximális hiányzás 3 alkalom lehet. A gyakorlati feladatok, a 4 zárthelyi (munkatérkép) megfelelő teljesítése (a 4 térkép egyenként 3 hibahatáron belüli teljesítés) az aláírás feltétele és 20%-ban beleszámít a vizsgajegybe. A vizsgajegy az órán végzett szóbeli munkában jelentkező aktivitásból (10%), a gyakorlati feladatok teljesítéséből (20%), valamint a félév végi vizsgajegyből (70%) tevődik össze. A vizsga során fontos, hogy a hallgató képes legyen fölismerni az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit elsősorban a regionális földrajzi területén, bizonyítania kell a földrajzi problémák fölismerésének, megfogalmazásának készségét.

Értékelési határok:

100–81%: jeles, 80–71%: jó, 70–61%: közepes, 60–51%: elégséges, 50–0%: elégtelen

Kötelező irodalom:

Horváth G. – Probáld F. – Szabó P. (szerk.) 2008: Ázsia regionális földrajza. ELTE Eötvös Kiadó Kft. Budapest

Probáld F. – Horváth G. 1998: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza. ELTE, Eötvös Kiadó, Budapest.

Probáld F. (szerk.) 2004: Afrika és a Közel-Kelet földrajza. ELTE Eötvös Kiadó

Probáld F. 2005: Amerika regionális földrajza. Argumentum Kiadó, Budapest.

[L. M. Pulsipher](#), [A. Pulsipher](#), [O. Johansson](#): World Regional Geography 7th ed. 2017 Edition, 625 pages. Publisher: W.H. Freeman & Co Ltd; 7th ed., ISBN-10: 1319060374

Tóth J. (szerk) 2010: Világföldrajz. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Ajánlott irodalom:

Balázs D. 1978. Ausztrália, Óceánia, Antarktisz. Gondolat Kiadó, Budapest.

Futó J. 1965: Közép- és Dél-Amerika. Gondolat Kiadó, Budapest.

[S. W. Hardwick](#), [F. M. Shelley](#), [D. G. Holtgrieve](#): The Geography of North America: Environment, Culture, Economy (2nd Edition), 448 pages. Pearson; 2 edition, ISBN-10: 0321769678

2. TANTÁRGYTEMATIKA

IDŐPONT	ELŐADÁS
09. 06.	Ázsia, Bevezető áttekintés. A civilizáció bölcsője. Világvallások szülőföldje.
09. 13.	Népességföldrajzi sajátosságok. Ázsia helye a világgazdaságban. Ázsia nagytérségi tagolódása.
09. 20.	Délnyugat-Ázsia, Közép-Ázsia, Dél-Ázsia.
09. 27.	Belső-és Kelet-Ázsia, Délkelet-Ázsia.
10. 04.	Ausztrália, Óceánia, Antarktisz.
10. 11.	Afrika. Bevezető áttekintés (A népek fő csoportjai; Városodás és vándormunkarendszer; Népességszám). Gazdasági elmaradottság okai; Mezőgazdaság, bányászat; Külkereskedelmi függőség; A jövő.
10. 18.	Dél-Afrika, Szigetek Kelet-Afrika.
10. 25.	Északkelet-Afrika, Egyenlítői-Afrika, Felső-Guinea partvidék államai.
11. 01.	Oktatási szünet
11. 08.	Szudán, Szahara, Atlasz-vidék.
11. 15.	Amerika: Általános bevezetés (A kontinens benépesülése és gyarmatosítása; Adatok az Újvilágról), USA
11. 22.	Kanada, Grönland, Mexikó. Közép-Amerika, Szigetvilág.
11. 29.	Latin-Amerika. Dél-Amerika országai.
12. 01.	A félév során elsajátított ismeretek összegzése.

IDŐPONT	GYAKORLAT
09. 06.	A félévi tárgyi ismertetés általános ismertetése, tematika, feltételek.
09. 13.	Ázsia I. (Törökország és Ciprus, Közel-Kelet, Független Államok Közössége).
09. 20.	Ázsia II. (India, Banglades, Nepál, Bhután, Kína, Dél-kelet Ázsia, Japán).
09. 27.	Zárthelyi Ázsia.
10. 04.	Ausztrália és Afrika I. (Ausztrália és Óceánia, Atlasz-vidék államai, Szudáni tájöv és a Szahara államai).
10. 11.	Afrika II. (Egyenlítői-Afrika államai, Északkelet-Afrika államai). Afrika III. (Kelet-Afrika államai, Dél-Afrika államai).
10. 18.	Zárthelyi Afrika és Ausztrália.
10. 25.	Amerika I. (USA I., az Amerikai Egyesült Államok gazdasági körzetei).
11. 01.	Oktatási szünet.
11. 08.	Amerika II. (USA II., Kanada, Mexikó).
11. 15.	Zárthelyi Amerika.
11. 22.	Közép- és Dél-Amerika (Közép-Amerikai földsoros államai, Közép-Amerikai szigetív államai, Dél-Amerika államai – Brazília részletesebben).
11. 29.	Közép- és Dél-Amerika zárthelyi.
12. 01.	Pót ZH, a hiányzó térképek pótlása

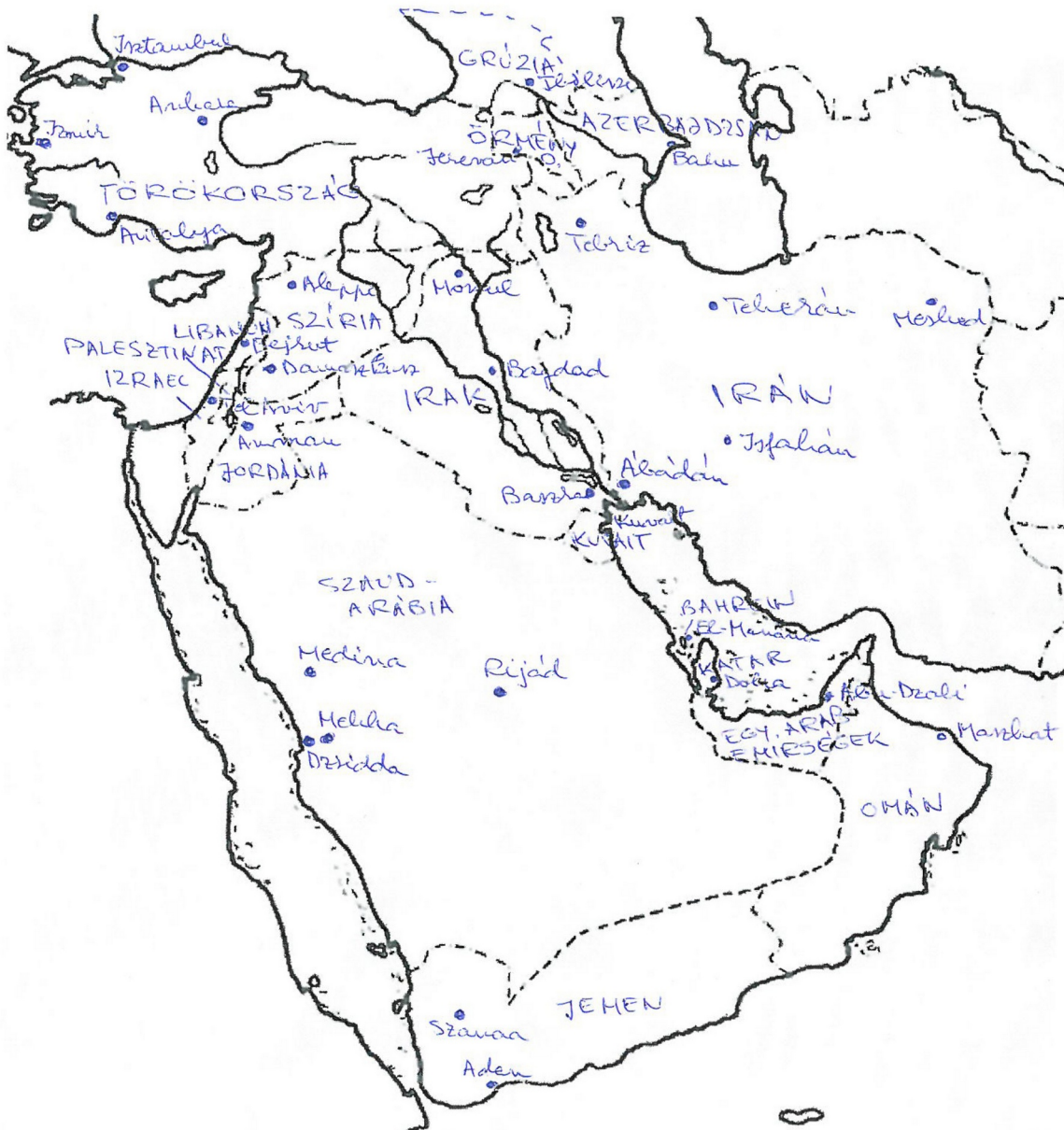
3. MINTA ZÁRTHELYI DOLGOZAT

Kérdések, feladatok:

1. Topográfiai feladat: írja be a kontinensrész országainak nevét, jelölje a fővárosokat és a jelentősebb városokat az alaptérképen !

Megoldás:

DÉLNYUGAT-ÁZSIA ORSZÁGAI
ÉS JELENTŐSEBB VÁROSAI

4. VIZSGAKÉRDÉSEK

1. Valamely kontinens vagy kontinensrész társadalomföldrajzi jellemzőjének bemutatása (elhelyezkedés, népesség, gazdaság)
2. Két szárazföld valamely társadalomföldrajzi jellemzőjének összehasonlítása
3. Egy kontinens vagy kontinensrész társadalmi problémáinak jellemzése, globális hatásai
4. Valamely kontinens egyik tematikus térképének elemző bemutatása

5. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincs egyéb követelmény.